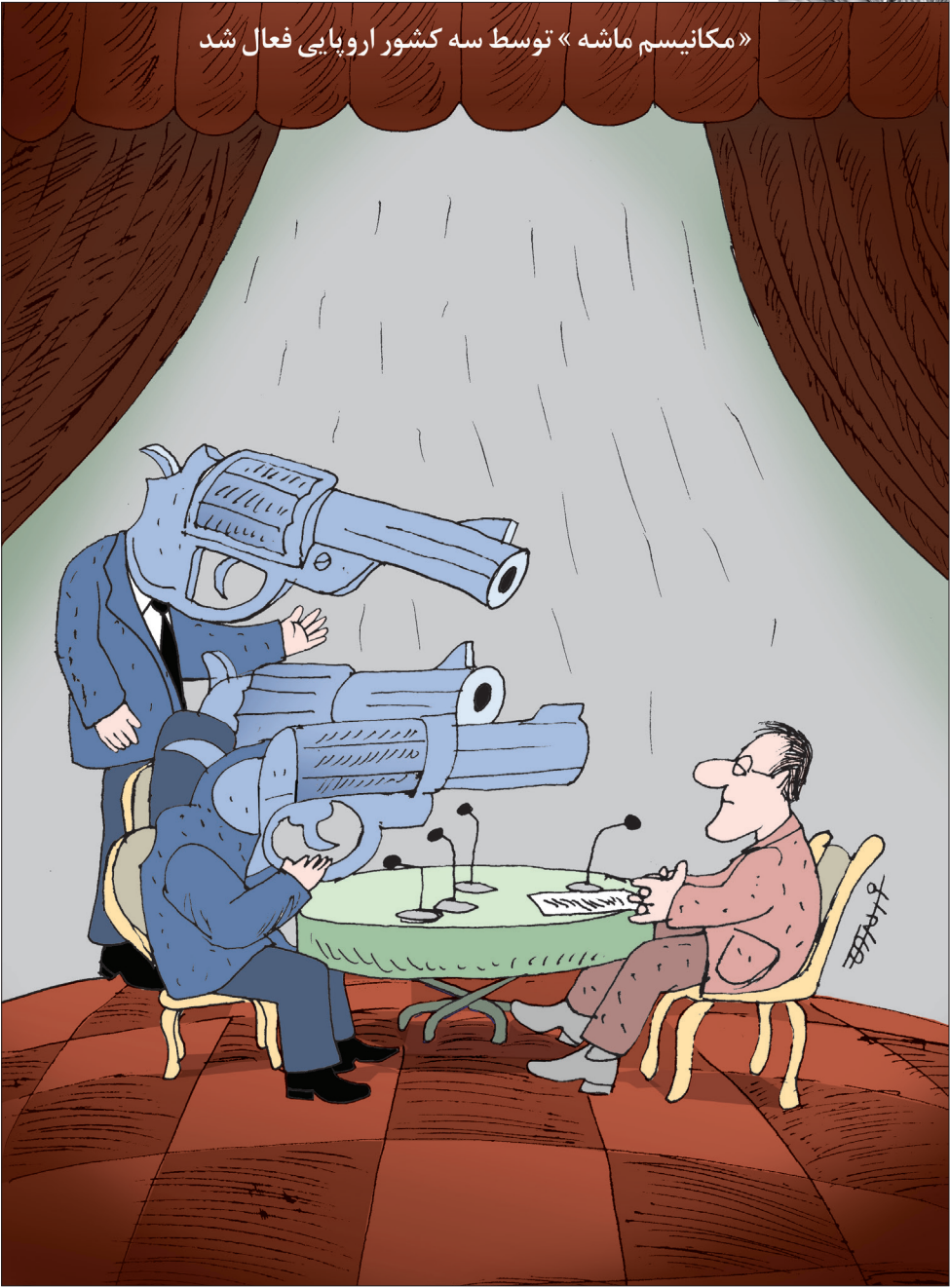

« مکانیسم ماشه » توسط سه کشور اروپایی فعال شد

امنیت، برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) مورد توافق قرار گرفت. این توافق که ذیل قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت تأیید شد، توسط ایران امضا شد. برجام غنی‌سازی هسته‌ای ایران را محدود کرد و سازوکارهای نظارتی سازمان ملل را برقرار ساخت تا اعتماد حاصل شود که برنامه هسته‌ای ایران صرفاً صلح‌آمیز است. در برابر تعهد ایران به اجرای برجام، تحریم‌ها کاهش یافت. قطعنامه ۲۲۳۱ سازوکاری را پیش‌بینی کرده بود تا اگر ایران به تعهدات خود پایبند نماند، هر یک از طرف‌های برجام بتواند روندی را آغاز کند که به بازگشت تحریم‌ها و قطعنامه‌های گذشته منتهی شود؛ همان مکانیزم موسوم به «اسنپ‌بک». این سازوکار به جهان امید داد.

سه مقام اروپایی با تکرار ادعاهای پیشین خود، بار دیگر مدعی شدند: «اما در طول دهه گذشته، ایران بارها توافق را تضعیف کرده است. از سال ۲۰۱۹ به این سو، ایران تقریباً تمامی تعهدات برجامی خود را نقض کرده و اکنون ذخایر اورانیوم غنی‌شده‌اش ۴۵ برابر سقف برجام است. ایران آشکارا اورانیوم را تا سطح ۶۰ درصد غنی‌سازی کرده و اندوخته است؛ سطحی که هیچ کشور فاقد سلاح هسته‌ای دیگری تولید نمی‌کند. ایران همچنین برخلاف تعهدات برجامی و الزامات حقوقی خود ذیل معاهده منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای، نظارت‌های آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را محدود کرده است. از همین رو، از سال ۲۰۲۲ تاکنون آژانس نتوانسته به جامعه جهانی اطمینان دهد که برنامه هسته‌ای ایران منحصرأ صلح‌آمیز است. اکنون، با افزایش بیش از پیش خطرات برنامه هسته‌ای ایران برای صلح و امنیت بین‌المللی، ما ناچار شدیم روند اسنپ‌بک را آغاز کنیم. در طول یک دهه گذشته تمام تلاش خود را برای حل‌وفصل دیپلماتیک این بحران به کار گرفتیم؛ از جمله ماه‌ها مذاکره در سال‌های ۲۰۲۱ و ۲۰۲۲ که دوبار پیشنهاد توافقی سخاوتمندانه به ایران ارائه دادیم و با مخالفت آن مواجه شدیم.»

در ادامه مقاله می‌خوانیم: «سال‌هاست که روشن کرده‌ایم نمی‌توانیم اجازه دهیم قطعنامه ۲۲۳۱ بدون دسترسی‌بی به توافقی جامع منقضی شود؛ مقامات سه کشور اروپایی در همین سال جاری پنج بار با معاونان وزیر خارجه ایران دیدار کردند. ما با وزیر خارجه ایران، آقای عراقچی، مرتباً گفت‌وگو داشته‌ایم؛ از جمله در ژنوو در ماه ژوئن، در بحبوحه جنگ ۱۲ روزه ایران و اسرائیل. در ماه ژوئیه نیز پیشنهاد تمدید اسنپ‌بک را به وزیر عراقچی ارائه کردیم. شرایط تمدید پیشنهادی ما عادلانه و واقع‌بینانه بود: بازگشت به مذاکرات برای توافقی جامع؛ پایبندی کامل به تعهدات آژانس شامل بازرسی از همه تأسیسات و مواد هسته‌ای؛ و اقدام برای کاهش ذخایر اورانیوم با غنی‌بالا. متأسفانه ایران به این شروط تن نداد و گام‌های اندک برداشته‌شده نیز بسیار کمتر از حد انتظار بود. این امر ما را به اقدام این هفته واداشت. اکنون پس از فعال‌سازی اسنپ‌بک، ۳۰ روز فرصت برای یافتن راه‌حل دیپلماتیک در موضوع هسته‌ای ایران وجود دارد، پیش از آنکه اسنپ‌بک اجرایی شود و شش قطعنامه پیشین شورای امنیت دوباره لازم‌الاجرا گردد. همچنان راهی روشن برای دیپلماسی باز است، اگر ایران تصمیم به پیمودن آن نگیرد. اما فعلاً اقدام ما پیامی روشن دارد: ما برای حفظ معماری عدم اشاعه بین‌المللی و مقابله با تهدیدات علیه امنیت جهانی همصدا و همگام عمل خواهیم کرد. اکنون وظیفه ایران است که از تشدید بیشتر خودداری کند، بار دیگر با جدیت وارد تعامل شود و مسیر دیپلماسی سازنده را برگزیند.»

سه کشور اروپایی تأثیرات منفی قابل‌توجهی بر دیپلماسی خواهد داشت. این اقدام به‌شدت گفت‌وگوهای جاری بین ایران و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را تضعیف خواهد کرد و همچنین ایران را وادار به واکنش مناسب می‌کند. مسیر انتخاب‌شده توسط اروپا، اگر مهار نشود، پیامدهای شدیدی برای اعتبار شورای امنیت سازمان ملل خواهد داشت. استفاده از سازوکار به‌اصطلاح اسنپ‌بک بدون رعایت روند قانونی یا مبنای حقوقی، نه‌تنها اعتماد به تصمیمات شورای امنیت را تضعیف می‌کند، بلکه صلح و امنیت بین‌المللی را به خطر می‌اندازد. اکنون زمان آن فرا رسیده است که شورای امنیت - و جهان - گام پیش نهد و بگوید: دیگر کافی است.»

▼ انگلیس: پیشنهاد تمدید روی میز است

نمایندگان سه کشور اروپایی در یک کنفرانس خبری مشترک در محل سازمان ملل حاضر شدند و اتهامات مندرج در نامه خطاب به شورای امنیت را تکرار کردند.

باربارا وودوارد، نماینده دائم بریتانیا در سازمان ملل که در این کنفرانس به نمایندگی از فرانسه، آلمان و کشور خود صحبت می‌کرد، اظهار داشت: «از سال ۲۰۱۹ تاکنون، ایران به شکلی فزاینده و عامدانه اجرای تقریباً تمام تعهدات خود در چارچوب برجام را متوقف کرده است. این روند شامل انباشت ذخایر اورانیوم با غنی‌بالا می‌شود؛ اقدامی که هیچ توجیه غیرنظامی معتبری ندارد. در واقع، بنا بر گزارش آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، ایران تنها کشوری در جهان است که بدون داشتن سلاح هسته‌ای، به تولید اورانیوم غنی‌شده در سطوح بالا مبادرت می‌ورزد.» او همچنین مدعی شد: «اعلام رسمی ما به شورای امنیت، اکنون آغازگر یک دوره سه‌روزه شده است. این به معنای پایان دیپلماسی نیست. پیشنهاد تمدید ما همچنان روی میز باقی است و امیدواریم ایران گام‌های لازم را برای پاسخ به نگرانی‌های جدی جامعه بین‌المللی در خصوص برنامه هسته‌ای خود بردارد. ما ایران را فسر می‌خوانیم که در موضع کنونی خود تجدیدنظر کند و بر پایه پیشنهاد ارائه‌شده به توافقی دست یابد که بتواند زمینه لازم برای یک راه حل دیپلماتیک پایدار فراهم آورد.»

▼ تروئیکا: دنبال حفظ ایران در دستورکار شورای امنیت هستیم

وزاری خارجه فرانسه، آلمان و بریتانیا، روز گذشته مقاله‌ای مشترک در نشریه پولیتیکو منتشر کردند که حاوی ادعاهای مشابه در بیانیه این سه کشور پس از اعلام فعا سازی اسنپ‌بک و همچنین نکات مندرج در نامه ارسالی به شورای امنیت بود. در این مقاله مشترک آمده است: «مدت‌هاست که جامعه بین‌المللی نسبت به جاه‌طلبی‌های هسته‌ای ایران ابراز نگرانی می‌کند. اعتماد به تضمین‌های ایران به پایین‌ترین سطح تاریخی رسیده است، تنش‌های منطقه‌ای رو به افزایش است و قطعنامه کلیدی شورای امنیت سازمان ملل تنها چند هفته دیگر منقضی خواهد شد. به همین دلیل، ما وزیران امور خارجه بریتانیا، فرانسه و آلمان، این هفته سازوکار موسوم به «اسنپ‌بک» را فعال کردیم تا برنامه خطرناک هسته‌ای ایران در دستور کار شورای امنیت سازمان ملل باقی بماند. اقدام ما پس از دو دهه دیپلماسی بین‌المللی صورت می‌گیرد؛ از سال ۲۰۰۳ که برنامه تسلیحات هسته‌ای ایران آشکار شد.»

در ادامه می‌خوانیم: «در سال ۲۰۱۵ و پس از چندین قطعنامه شورای

و علی‌اکبر کریمی از جمله نمایندگان امضاکننده این طرح بودند. با وجود خبرهای منتشرشده این موضوع به نتیجه نرسید و اجرایی نشد.

دقیقاً ۴ سال بعد (بهمن ۱۴۰۲) بار دیگر نمایندگان مجلس یازدهم موضوع خروج از NPT را مطرح کردند اما این موضوع به صحن نرسید و اجرایی هم نشد. این موضوع به‌ویژه پس از افزایش تنش‌ها در روابط بین‌الملل و درواکنش به اقدامات برخی کشورهای غربی، از جمله آمریکا و کشورهای اروپایی، در دستور کار قرار گرفت.

جالب آنکه پس از مطرح شدن خروج ایران از NPT محمدجواد ظریف، وزیر اسبق امور خارجه در کلاب‌هاوسی با عنوان «ناگفته‌هایی برجام» درباره روزمان وزارت در وزارت امور خارجه توضیحاتی ارائه کرده و گفت: «در اردیبهشت سال ۹۸، نه زمانی که ترامپ خارج شد، زمانی که تحریم‌های او علیه ایران عملیاتی شد، عمران خان به ایران آمده بود و من قبل از ملاقات آقای رئیس‌جمهور با ایشان در کاخ سعدآباد خدمت دکتر روحانی رسیدم و به ایشان پیشنهاد کردم که ما باید اعلام کنیم که اگر اتحادیه اروپا منافع‌مان را از برجام در حدی که توافق کردیم، تأمین نکند ایران طرف مدتی نامه خروج از NPT را به دبیرکل می‌دهد.»

▼ ۱۴۰۴ سال خروج از NPT؟

پس از جنگ ۱۲ روزه ایران و اسرائیل مجلس چند موضوع را مطرح کرد که یکی از آنها خروج ایران از NPT بود اما اعلام کرد که این خروج را در زمانی دیگر بررسی می‌کند و در آن زمان به تصویب «عدم همکاری با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی» بسنده کردند. برخی از نمایندگان در آن زمان اعلام کردند که اگر آژانس و کشورهای اروپایی و آمریکا روند خود را تغییر ندهند، خروج ایران از NPT و حتی بستن تنگه هرمز را مورد بررسی قرار می‌دهند. در آن زمان مجلس به کشورهای دست به ماشه اعلام کرد که اگر ماشه را بچکانند مجلس هم خروج ایران از NPT را مصوب خواهد کرد.

اول مرداد ۱۴۰۴ **منوچهر متکی، نماینده تهران در مجلس** گفت: «اگر مکانیسم ماشه علیه ایران فعال شود، مجلس طرح خروج ایران از NPT را تصویب می‌کند. تصویب سازوکار یک طرفه ماشه به نفع طرف‌های غربی، یکی از نقاط تاریک توافق برجام است.» او افزود: «جمعی از نمایندگان مجلس از مدتی قبل طرح خروج ایران از NPT را در سامانه قانون‌گذاری مجلس بازگذاری کرده‌اند. با حرکت سه کشور اروپایی به طرح موضوع در شورای امنیت سازمان ملل، نمایندگان ضمن تقاضای فوریت برای طرح فوق، ظرف ۲۴ ساعت آن را تصویب خواهند کرد. حمله رژیم صهیونیستی و آمریکای جنایتکار به مراکز هسته‌ای ایران و سکوت مرکبار

تقریباً تمام تعهدات خود در چارچوب برجام را متوقف کرده است. این روند شامل انباشت ذخایر اورانیوم با غنی‌بالا می‌شود؛ اقدامی که هیچ توجیه غیرنظامی معتبری ندارد. در واقع، بنا بر گزارش آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، ایران تنها کشوری در جهان است که بدون داشتن سلاح هسته‌ای، به تولید اورانیوم غنی‌شده در سطوح بالا مبادرت می‌ورزد.»

او همچنین مدعی شد: «اعلام رسمی ما به شورای امنیت، اکنون آغازگر یک دوره سه‌روزه شده است. این به معنای پایان دیپلماسی نیست. پیشنهاد تمدید ما همچنان روی میز باقی است و امیدواریم ایران گام‌های لازم را برای پاسخ به نگرانی‌های جدی جامعه بین‌المللی در خصوص برنامه هسته‌ای خود بردارد. ما ایران را فسر می‌خوانیم که در موضع کنونی خود تجدیدنظر کند و بر پایه پیشنهاد ارائه‌شده به توافقی دست یابد که بتواند

زمینه لازم برای یک راه حل دیپلماتیک پایدار فراهم آورد.»

وزاری خارجه فرانسه، آلمان و بریتانیا، روز گذشته مقاله‌ای مشترک در نشریه پولیتیکو منتشر کردند که حاوی ادعاهای مشابه در بیانیه این سه کشور پس از اعلام فعا سازی اسنپ‌بک و همچنین نکات مندرج در نامه ارسالی به شورای امنیت بود. در این مقاله مشترک آمده است: «مدت‌هاست که جامعه بین‌المللی نسبت به جاه‌طلبی‌های هسته‌ای ایران ابراز نگرانی می‌کند. اعتماد به تضمین‌های ایران به پایین‌ترین سطح تاریخی رسیده است، تنش‌های منطقه‌ای رو به افزایش است و قطعنامه کلیدی شورای امنیت سازمان ملل تنها چند هفته دیگر منقضی خواهد شد. به همین دلیل، ما وزیران امور خارجه بریتانیا، فرانسه و آلمان، این هفته سازوکار موسوم به «اسنپ‌بک» را فعال کردیم تا برنامه خطرناک هسته‌ای ایران در دستور کار شورای امنیت سازمان ملل باقی بماند. اقدام ما پس از دو دهه دیپلماسی بین‌المللی صورت می‌گیرد؛ از سال ۲۰۰۳ که برنامه تسلیحات هسته‌ای ایران آشکار شد.»

در ادامه می‌خوانیم: «در سال ۲۰۱۵ و پس از چندین قطعنامه شورای

امیر جدیدی

عکاس و روزنامه‌نگار

هر کس در زندگی مشکلات، معضلات، پیچ‌ها و خم‌هایی دارد که نه اساساً به زبان آوردنش کار آسانی است نه یک پله بالاتر اگر بگویدش چیزی حل می‌شود. با این مقدمه این روزها اینطور است که هر کس احوال‌را بپرسد در جوابش می‌گویم بد نیستیم. خیلی وقت‌ها طرف سوال کننده بی‌توجه به جوابم حرف‌هایش را ادامه می‌دهد... گاهی اما آن آشنا یا غریب آشنا از سر مهر دلیل «خوب» نبودنم را جواب می‌شود. در این جور مواقع دلم می‌خواهد بدون معطلی در مقام یک سوال‌شونده حرفه‌ای تن و بدنم را روی و صدلی جابه‌جا کنم، میکروفن را جلوی دهانم تنظیم کنم، صدا صاف کنم، جرعه‌ای آب بنوشم و با صدای خش‌دار بگویم: سوال دقیق، درست و سختی است. اینکه چرا خوب نیستم البته دلایل متفاوتی دارد. مشخصاً این روزها شاید یکی از هزار دلیل خوب نبودنم فعال شدن مکانیسم ماشه باشد. به تحولات منطقه، به حال ووضع این روزهای دنیانگاه می‌کنم. به این فکر می‌کنم که شاید همه اینها فیلم یا خواب باشد. اما مگر خواب هم اینقدر طولانی و آشفته می‌شود؟ اگر فیلم بود که بالاخره باید ته ماجرا یک بلایی سر «بدمن» فیلم می‌آمد. اصلاً من یک ماشه اینجا می‌گویم اما باور بفرمایید چند شبانه‌روز است به این فکر می‌کنم که چرا اساساً چنین کلمه‌ای با این بار معنایی باید در متن یک توافق نوشته شود. مگر نه اینکه اساساً ماشه برای چکاندن است؟ به این فکر می‌کنم که کارگردان‌های کاربلد آکاساوار اضافه‌نوی صحنه نمی‌گذارند. یعنی اگر کارگردانی در صحنه‌ای تیر نشان‌مان دهد، حتماً تا آخر فیلم یک نفر باید تبر را بردارد و به جایی بزند. اگر چاقو نشان‌مان دهد حتماً یک نفر باید چاقو بخورد. این چه فیلم و چه کارگردانی است که گرفتارش شدیم. چرا یک نفر پیدا نمی‌شود که این صفحه نمایش را خاموش کند... نمی‌دانم تا اینجا نوشته توانسته باشم به سوال‌تان جواب داده باشم. اما مشخص است که از روی همین حرف‌های می‌توانید متوجه احوال‌م شوید؟ خلاصه اینکه این تنهایی که از چشمه‌های حال این روزهاست. با این همه عادت ندارم بدون امید گفته‌هایم را به پایان برسانم برای همین دوست دارم از زبان م. امید بنویسم:

عاقبت حال جهان طور دگر خواهد شد

زیر وزیر. یقین. زیر وزیر خواهد شد

این شب تیره اگر روز قیامت باشد

آخر الامر به هر حال سحر خواهد شد

